

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΧΗΜΕΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΑΓΓΕΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ – ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ - ΤΣΑΚΑΝΙΑ ΜΑΡΙΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. β   A2. β   A3. δ   A4. γ   A5. β

ΘΕΜΑ Β

B1. A. $\text{CH}_3\text{CH}=\text{O}$: διασποράς, διπόλου-διπόλου

$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$: διασποράς, διπόλου-διπόλου, δεσμός H

$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$: διασποράς

Όσο αυξάνεται η ισχύς των διαμοριακών δυνάμεων, αυξάνεται και το Σ.Ζ.

Ισχύει: διασποράς < διπόλου-διπόλου < δεσμός H (ως προς την ισχύ). Άρα:

$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3 < \text{CH}_3\text{CH}=\text{O} < \text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ (ως προς την ισχύ και τα Σ.Ζ)

B. 1. Μεταβάλλεται ο Α.Ο του C (από +2+ σε -2: ανάγεται οπότε το CO οξειδωτικό) και μεταβάλλεται ο Α.Ο του H (από 0 σε +1: οξειδώνεται οπότε το H₂ αναγωγικό).

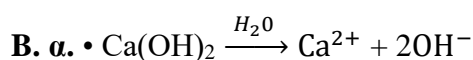
2. α. Επιταχύνεται η αντίδραση, δεν επηρεάζεται η απόδοση.

β. Αυξάνεται η ταχύτητα σχηματισμού της αλκοόλης και ταυτόχρονα η ισορροπία μετατοπίζεται προς τα δεξιά οπότε αυξάνεται και η απόδοση της αντίδρασης.

ΑΡΕΙΤΟΛΑΜΟ

B2. A. α) Με την αύξηση της θερμοκρασίας η αντίδραση πραγματοποιείται πιο γρήγορα και ταυτόχρονα μειώνεται η ποσότητα της CH_3OH . Συνεπώς η ισορροπία είναι περισσότερο μετατοπισμένη προ τα αριστερά, όπου ευνοείται η ενδόθερμη (θ: αυξάνεται). Άρα η προς τα δεξιά είναι εξώθερμη αντίδραση.

β. Για να πραγματοποιούνται και οι δύο αντιδράσεις ταχύτερα και έτσι προφανώς να παράγεται η απαιτούμενη ποσότητα CH_3OH .

$$C_1 \quad C_1 \quad 2C_1, \quad \text{pH}_1 = 13 \Rightarrow \text{pOH}_1 = 1 \Rightarrow [\text{OH}^-]_1 = 0,1\text{M}$$

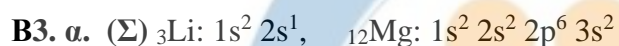
$$\text{Άρα: } 2C_1 = 0,1 \Rightarrow C_1 = 0,05\text{M} \Rightarrow C_{\text{OΛ}(1)} = 3C_1 = 0,15\text{M}.$$

• Ουρία: μοριακό διάλυμα $\rightarrow C_{\text{OΛ}(2)} = C_2 = 0,1\text{M}.$

$C_{\text{OΛ}(2)} < C_{\text{OΛ}(1)} \Rightarrow$ θα συμβεί το φαινόμενο της όσμωσης από το διάλυμα του Ca(OH)_2 προς το διάλυμα της ουρίας.

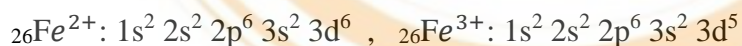
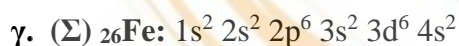
β. Μικραίνει ο όγκος με διάχυση μορίων νερού προς την άλλη μεριά του δοχείου και συνεπώς το διάλυμα συμπυκνώνεται. Ισχύει:

$$n = \text{σταθ.}, \quad V \downarrow \Rightarrow C = \frac{n}{V} \uparrow \Rightarrow C = [\text{OH}^-] \uparrow \Rightarrow \text{pOH} \downarrow \Rightarrow \text{pH} \uparrow$$

Το Li μετά την αποβολή του πρώτου πιο χαλαρά συγκρατούμενου ηλεκτρονίου αποκτά δομή ευγενούς αερίου (σταθερότερη δομή). Συνεπώς απαιτείται πολύ μεγάλη ενέργεια για την αποβολή του δεύτερου ηλεκτρονίου η οποία θα είναι πολύ μεγαλύτερη και από την αντίστοιχη του Mg το οποίο δεν απέκτησε δομή ευγενούς αερίου με την αποβολή του πρώτου ηλεκτρονίου.

β. (Σ)

Στο ιόν ${}_{26}\text{Fe}^{2+}$, έχουμε μεγαλύτερο αριθμό e^- στην εξωτερική στιβάδα με αποτέλεσμα να έχουμε μεγαλύτερες απώσεις μεταξύ τους και να καταλαμβάνουν πιο πολύ χώρο. Συνεπώς το Fe^{2+} έχει μεγαλύτερο μέγεθος από το Fe^{3+} .

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

B4. α. 1^η ογκομέτρηση: Στο Ι.Σ (πλήρης αντίδραση) $n_{\text{HA}} = C_A 0,05\text{mol}$, $n_{\text{KOH(I.S)}} =$

$$= CV_{2(\text{I.S})} = C \cdot 0,005\text{mol}$$

$$\text{αρχ.} \quad \left| \begin{array}{ccc} C_A 0,05 & 0,005C & - \end{array} \right.$$

$$\text{τελ.} \quad \left| \begin{array}{ccc} - & - & C_A 0,05 = 0,005C \Rightarrow C_A = 0,1C \quad (1) \end{array} \right.$$

2^η ογκομέτρηση: Στο Ι.Σ (πλήρης αντίδραση) $n_{\text{HB}} = C_{\text{B}}0,05\text{mol}$, $n_{\text{KOH(Ι.Σ)}} =$
 $= CV'_{2(\text{Ι.Σ})} = C \cdot 0,5\text{mol}$

αρχ.	$C_{\text{B}}0,05$	$0,5C$	-	
τελ.	-	-	$C_{\text{B}}0,05 = 0,5C$	$\Rightarrow C_{\text{B}} = 10C \quad (2)$

· Για ισχυρό οξύ: $C_{\text{ισχ.}} = [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-2}\text{M}$

· Για ασθενές οξύ: $C_{\text{ασθ.}} \cdot x = [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-2}\text{M} = C_{\text{ισχ.}}$

και μάλιστα $C_{\text{ασθ.}} \geq 10x = 10 C_{\text{ισχ.}}$

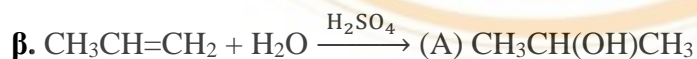
Προφανώς λοιπόν το HB είναι ασθενές οξύ και το HA ισχυρό.

β. Το A θα βρίσκεται πιο χαμηλά στην ίδια ομάδα του Π.Π, με μεγαλύτερη ακτίνα από το B, μιας και ο δεσμός H-A εξασθενεί περισσότερο και αποσπάται πιο εύκολα κατιόν H^+ .

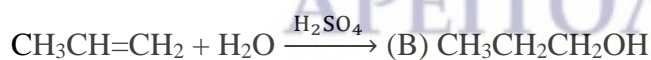
ΘΕΜΑ Γ

Γ1. α. (Γ) $\text{CH}_3\text{CH}=\text{O}$ (Δ) HCOONa (B) CH_3COONa (A) $\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$

(E) $\text{CH}_3\text{CH}(\text{Cl})\text{CH}_3$ (Z) $\text{CH}_3\text{CH}-\text{MgCl}$ (Θ) $\text{CH}_3-\text{CO}-\text{CH}_3$

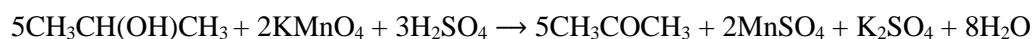

$\alpha \text{ mol}$ $\alpha \text{ mol}$

$\beta \text{ mol}$ $\beta \text{ mol}$

Ισχύει: $\alpha + \beta = 0,6 \quad (1)$

$\alpha \text{ mol}$ $\frac{2\alpha}{5} \text{ mol}$

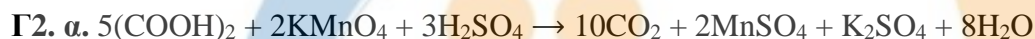
$$\beta \text{ mol} \quad \frac{4\beta}{5} \text{ mol}$$

$$\text{Ισχύει: } \frac{2\alpha}{5} + \frac{4\beta}{5} = 0,28 \Rightarrow 2\alpha + 4\beta = 1,4 \quad (2)$$

$$(1), (2) \Rightarrow \alpha = 0,5\text{mol}, \beta = 0,1\text{mol}.$$

$$\text{Σχηματίστηκαν } 0,5\text{mol A}, \text{ Π\%}(\text{σε B}) = \frac{\beta}{\alpha+\beta} \cdot 100\% = \frac{0,1}{0,6} \cdot 100\% = \frac{100}{6} \%$$

γ. Διοχετεύουμε διάλυμα I_2/NaOH σε δείγματα που πήραμε από τα δοχεία των αλκοολών. Στο δείγμα που θα σχηματιστεί κίτρινο ίζημα βρίσκεται η $\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$ (δίνει αλογονοφορμική) ενώ στο δείγμα που δε θα σχηματιστεί κίτρινο ίζημα θα βρίσκεται η $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$ (δε δίνει αλογονοφορμική).

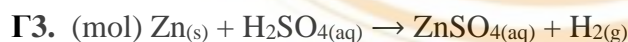

$$0,05C \text{ mol} \quad 0,002 \text{ mol}$$

$$\text{Συνεπώς: } 2 \cdot 0,05C = 5 \cdot 0,002 \Rightarrow 0,1C = 0,01 \Rightarrow C = 0,1\text{M}$$

β. Όχι: Αρχικά όλο το KMnO_4 αποχρωματίζεται και το διάλυμα είναι άχρωμο. Όταν αντιδράσει όλο το $(\text{COOH})_2$ η επιπλέον προσθήκη KMnO_4 θα χρωματίσει το ογκομετρούμενο διάλυμα ιώδες.

γ. Αυτοκατάλυση: το ιόν Mn^{2+} στο άλας MnSO_4 , παίζει το ρόλο του καταλύτη στην αντίδραση. Αρχικά η ταχύτητα της αντίδρασης είναι πολύ αργή και όταν αρχίζει να σχηματίζεται ποσότητα του MnSO_4 , η αντίδραση επιταχύνεται. Αν χρησιμοποιούσαμε εξ' αρχής καταλύτη Mn^{2+} θα επιταχυνόταν από την αρχική χρονική στιγμή η αντίδραση.

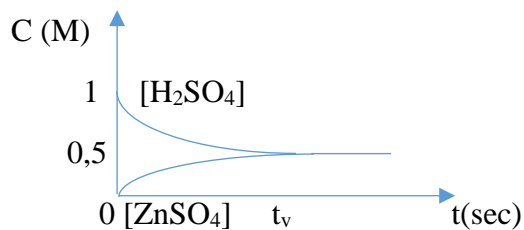
αρχ.	0,2	0,4	-	-
αντ./παρ.	-0,2	-0,2	+0,2	+0,2
τελ.	-	0,2	0,2	0,2

$$\text{α. } t = 0\text{sec: } U_0 = k[\text{H}_2\text{SO}_4]_{t=0} = k \left(\frac{0,4}{0,4} \text{ M} \right) \Rightarrow k = 10^{-3} \frac{\text{sec}}{\text{M}} = 10^{-3} \text{sec}^{-1}$$

$$\text{β. } \text{H}_2: V = n \cdot V_m = 0,2 \cdot 22,4 = 4,48\text{L (STP)}$$

$$\text{γ. } t = 0: [\text{H}_2\text{SO}_4] = 1\text{M}, [\text{ZnSO}_4] = 0\text{M}$$

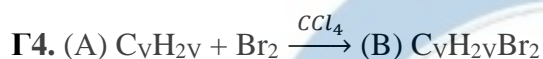
$$t = t_v: [\text{H}_2\text{SO}_4] = 0,5\text{M}, [\text{ZnSO}_4] = 0,5\text{M}$$

δ. Αυξάνεται η επιφάνεια επαφής του στερεού αντιδρώντος.

ι. Καμιά μεταβολή (εξαρτάται μόνο από την ποσότητα του H_2SO_4).

ii. Αυξάνεται η ταχύτητα της αντίδρασης, άρα ολοκληρώνεται πιο γρήγορα: $t'_v < t_v$. Δεν μεταβάλλεται η τελική συγκέντρωση του $ZnSO_4$.

α mol

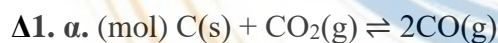
α mol

(B) $C_vH_{2v}Br_2$: μοριακό διάλυμα $\rightarrow$ ΠV = nRT = $\frac{m}{M_r} nRT \Rightarrow 0,25 \cdot 0,5 = \frac{1,01}{M_r} 25 \Rightarrow$

$\Rightarrow 0,005 = \frac{1,01}{M_r} \Rightarrow M_r = 202 \Rightarrow 14v + 160 = 202 \Rightarrow 14v = 42 \Rightarrow v = 3.$

Άρα: (A) $CH_3CH=CH_2$ (B) $CH_3-CH(Br)-CH_2-Br$ (Γ) $CH_3C \equiv CH$

ΘΕΜΑ Δ

αρχ.	ω	φ	-
αντ./παρ.	$-\psi$	$-\psi$	$+2\psi$
X.I ₁	$\omega-\psi$	$\varphi-\psi$	2ψ

· X.I₁: $\omega-\psi = 1, \varphi-\psi = 1, 2\psi = 4 \Rightarrow \psi = 2\text{mol}, \omega = 3\text{mol}, \varphi = 3\text{mol}$

· $\alpha = \frac{2\psi}{6} = \frac{2}{3}$

· $K_c = \frac{[CO]^2}{[CO_2]} = \frac{\left(\frac{4}{2}\right)^2}{\frac{1}{2}} = 8$

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος

β. Προφανώς η θέση της X.I μετατοπίζεται προς τα δεξιά με τη μεταβολή και των δύο παραγόντων και έτσι μειώνεται η ποσότητα του CO_2 στη X.I₂.

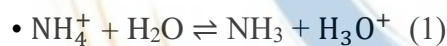
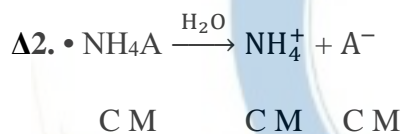
	(mol) C(s) + CO ₂ (g) ⇌ 2CO(g)		
αρχ.	1	1	4
μεταβολή	V↑ (P↓) ⇒ - λ		
αντ./παρ.	- κ	- κ	+2κ
X.I ₁	1-κ	1-κ	4-λ+2κ

· X.I₂: n_{CO₂} = 0,5 ⇒ 1 - κ = 0,5 ⇒ κ = 0,5 mol

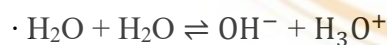
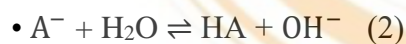
· (T = σταθ.) Kc' = Kc = $\frac{[\text{CO}]'^2}{[\text{CO}_2]}' = \frac{\left(\frac{4-\lambda+2\kappa}{4}\right)^2}{\frac{1-\kappa}{4}} = 8 \Rightarrow \frac{\left(\frac{4-\lambda+2\cdot 0,5}{4}\right)^2}{\frac{0,5}{4}} = 8 \Rightarrow$

$\Rightarrow \frac{\left(\frac{5-\lambda}{4}\right)^2}{\frac{1}{8}} = 8 \Rightarrow \left(\frac{5-\lambda}{4}\right)^2 = 1 \Rightarrow \frac{5-\lambda}{4} = \pm 1 \Rightarrow \lambda = 1$ (δεκτό) ή $\lambda = 9 > 4$ (απορ.)

· α' = $\frac{5}{6}$

Προφανώς HA ασθενές οξύ ώστε να υδρολύεται το A⁻. Διαφορετικά από την υδρόλυση και μόνο του NH₄⁺ θα προέκυπτε όξινο διάλυμα.

y M   y M

Έχουμε: pH = 7 ⇒ [OH⁻]_{ολ.} = [H₃O⁺]_{ολ.} ⇒ Οι δύο ισορροπίες είναι το ίδιο μετατοπισμένες προς τα δεξιά (με ίδια αρχική C) ⇒ K_{b(A⁻)} = K_{a(NH₄⁺)} ⇒

$\Rightarrow \frac{K_w}{K_{a(\text{HA})}} = \frac{K_w}{K_{b(\text{NH}_3)}} \Rightarrow K_{a(\text{HA})} = K_{b(\text{NH}_3)} = 10^{-5}$.

• (Δ1) HB (ασθενές): ογκομετρούμενο διάλυμα → C₁, V₁

(Δ2) ΚΟΗ: πρότυπο διάλυμα $\rightarrow C_2, V_2$ (μεταβλητό)

Στο Ι.Σ (πλήρης αντίδραση): $n_{\text{HB}} = C_1V_1, n_{\text{ΚΟΗ(Ι.Σ)}} = C_2V_{2(\text{Ι.Σ})} = 0,1 \cdot 0,04 = 0,004 \text{ mol}$

αρχ.	C ₁ V ₁	0,004	-	
τελ.	-	-	C ₁ V ₁ = 0,004	(1)

Όταν προστεθούν $V_2 = 0,01\text{L} < V_{2(\text{Ι.Σ})} = 0,04\text{L} \Rightarrow n_{\text{ΚΟΗ}} = C_2V_2 = 0,1 \cdot 0,01 = 0,001 \text{ mol}$
 περισσεύει ΗΒ, παράγεται ΚΒ (ΠΥΘΜΙΣΤΙΚΟ)

(mol)	$\text{HB} + \text{ΚΟΗ} \rightarrow \text{ΚΒ} + \text{H}_2\text{O}$
αρχ.	0,004 0,001 -
αντ./παρ.	-0,001 -0,001 +0,001
τελ.	0,003 - 0,001

$$[\text{HB}] = \frac{0,003}{V_1+V_2} = C_{\text{οξέος}}, \quad [\text{ΚΒ}] = \frac{0,001}{V_1+V_2} = [\text{B}^-] = C_{\text{βάσης}}$$

(θεωρούμε ότι ισχύουν οι συνθήκες: $\frac{K_{\alpha(\text{HB})}}{C_{\text{οξέος}}} \leq 10^{-2}, \frac{K_{\text{b}(\text{B}^-)}}{C_{\text{βάσης}}} \leq 10^{-2}$)

$$\text{Henderson: } [\text{H}_3\text{O}^+] = K_{\alpha(\text{HB})} \frac{C_{\text{οξέος}}}{C_{\text{βάσης}}} \Rightarrow 10^{-4} = K_{\alpha(\text{HB})} \frac{\frac{0,003}{V_1+V_2}}{\frac{0,001}{V_1+V_2}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 10^{-4} = K_{\alpha(\text{HB})} \frac{0,003}{0,001} \Rightarrow 10^{-4} = K_{\alpha(\text{HB})} \cdot 3 \Rightarrow K_{\alpha(\text{HB})} = \frac{1}{3} \cdot 10^{-4}.$$

$$\text{Ισχύει: } K_{\alpha(\text{H}_\text{A})} = 10^{-5} < K_{\alpha(\text{H}_\text{B})} = \frac{1}{3} \cdot 10^{-4} \Rightarrow \text{H}_\text{A} < \text{H}_\text{B}.$$

β. $\Delta H = 6\Delta H_{\text{F}}(\text{NH}_4\text{Cl}) + \Delta H_{\text{F}}(\text{N}_2) - 8\Delta H_{\text{F}}(\text{NH}_3) - \Delta H_{\text{F}}(\text{Cl}_2) = 6\Delta H_{\text{F}}(\text{NH}_4\text{Cl}) - 8\Delta H_{\text{F}}(\text{NH}_3)$

$= 6(-310\text{KJ}) - 8(-80\text{KJ}) = -1220\text{KJ}.$

γ. NH₃: n = CV = 2·1,1 = 2,2mol

	(mol) 8NH ₃ + 3Cl ₂ → 6NH ₄ Cl + N ₂			
αρχ.	2,2	0,6	-	-
αντ./παρ.	-1,6	-0,6	+1,2	+0,2
τελ.	0,6	-	1,2	0,2

γ1. Όταν αντιδρούν 8mol NH₃ εκλύονται 1220KJ

Όταν αντιδρούν 1,6mol NH₃ εκλύονται x KJ

$$x = 244\text{KJ} \Rightarrow q = + 244\text{KJ}$$

γ2. (Δ1) NH₃: ασθενής βάση και άλας NH₄Cl που περιέχει το συζυγές της οξύ NH₄⁺ (ΠΥΘΜΙΣΤΙΚΟ). Το N₂: αέριο (ελευθερώνεται).

$$[\text{NH}_3] = \frac{0,6}{1,1} = C_{\text{βάσης}}, \quad [\text{NH}_4\text{Cl}] = \frac{1,2}{1,1} = [\text{NH}_4^+] = C_{\text{οξέος}}$$

(θεωρούμε ότι ισχύουν οι συνθήκες: $\frac{K_{\alpha(\text{NH}_4^+)}}{C_{\text{οξέος}}} \leq 10^{-2}$, $\frac{K_{\text{b}(\text{NH}_3)}}{C_{\text{βάσης}}} \leq 10^{-2}$)

$$\text{Henderson: } [\text{H}_3\text{O}^+]_1 = K_{\alpha(\text{NH}_4^+)} \frac{C_{\text{οξέος}}}{C_{\text{βάσης}}} \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+]_1 = 5 \cdot 10^{-10} \frac{\frac{1,2}{1,1}}{\frac{0,6}{1,1}} \Rightarrow$$

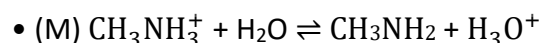
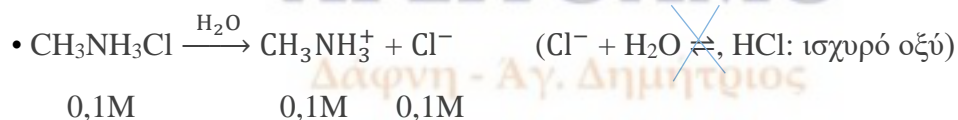
$$\Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+]_1 = 5 \cdot 10^{-10} \frac{1,2}{0,6} = 10 \cdot 10^{-10} \text{M} = 10^{-9} \text{M} \Rightarrow \text{pH}_1 = 9.$$

δ. δ1. Ι.Σ (πλήρης αντίδραση): (mol) CH₃NH₂ + HCl → CH₃NH₃Cl

αρχ.	0,004	0,004	-
τελ.	-	-	0,004

Προφανώς ο όγκος του πρότυπου στο Ι,Σ είναι 20mL άρα V_{τελ.} = 0,02 + 0,02 = 0,04L.

Στο τελικό διάλυμα: $[\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}] = \frac{0,004}{0,04} = 0,1\text{M}$

ΙΙ   0,1 - y   y   y = 10^{-5,5}M

$$\cdot K_{\alpha}(\text{CH}_3\text{NH}_3^+) = \frac{y^2}{0,1-y} \approx \frac{y^2}{0,1} = \frac{10^{-11}}{0,1} = 10^{-10} \Rightarrow K_{\beta}(\text{CH}_3\text{NH}_2) = \frac{K_w}{K_{\alpha}(\text{CH}_3\text{NH}_3^+)} = \frac{10^{-14}}{10^{-10}} = 10^{-4}$$

Ισχύει: $K_{\beta}(\text{CH}_3\text{NH}_2) > K_{\beta}(\text{NH}_3) \Rightarrow \text{CH}_3\text{NH}_2 > \text{NH}_3$.

δ2. CH₃-NH₂, H-NH₂

Οι υποκαταστάτες H-, CH₃- εμφανίζουν +I επαγωγικό φαινόμενο το οποίο ενισχύει την ισχύ μιας βάσης (έχει μεγαλύτερη τάση να προσλάβει κατιόν H⁺). Όσο πιο έντονο γίνεται +I επαγωγικό φαινόμενο, αυξάνεται περισσότερο και η ισχύς της αντίστοιχης βάσης. Εφόσον ισχύει: $\text{NH}_3 < \text{CH}_3\text{NH}_2 \Rightarrow \text{H} - < \text{CH}_3 -$ (ως προς την ένταση του +I επαγωγικού).

δ3. (Δ2) CH₃NH₂ 0,2M, V₁

+Δμα HCl 0,1M, V₂

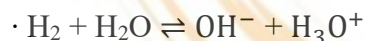
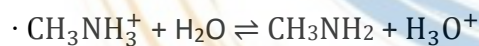
$$[\text{OH}^-]_3 = 2 \cdot 10^{-5} \text{M}$$

$$n_{\text{CH}_3\text{NH}_2} = 0,2 \cdot V_1 \text{ mol}, \quad n_{\text{HCl}} = 0,1 \cdot V_2 \text{ mol}$$

(mol) CH₃NH₂ + HCl → CH₃NH₃Cl ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ (pH > 7: βασικό)

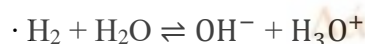
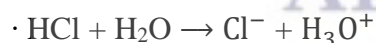
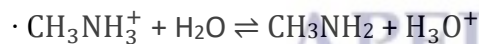
αρχ. 0,2·V₁ 0,1·V₂ -

• **1^η περίπτωση:** αντιδρούν πλήρως, παράγεται CH₃NH₃Cl

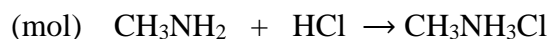
Ισχύει: $[\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{ολ.}} > [\text{OH}^-]_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow \text{pH} < 7$ (25°C) ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.

• **2^η περίπτωση:** περισσεύει HCl, παράγεται CH₃NH₃Cl

Ισχύει: $[\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{ολ.}} > [\text{OH}^-]_{\text{H}_2\text{O}} \Rightarrow \text{pH} < 7$ (25°C) ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.

- **3^η περίπτωση:** περισσεύει CH_3NH_2 , παράγεται $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}$ (ΔΕΚΤΗ)

αρχ.	$0,2 \cdot V_1$	$0,1 \cdot V_2$	-
αντ./παρ.	$-0,1 \cdot V_2$	$+0,1 \cdot V_2$	$+0,1 \cdot V_2$
τελ.	$0,1(2V_1 - V_2)$	-	$0,1 \cdot V_2$

CH_3NH_2 : ασθενής βάση και το άλας $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}$ περιέχει το συζυγές οξύ της CH_3NH_3^+ (ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ).

$$[\text{CH}_3\text{NH}_2] = \frac{0,1(2V_1 - V_2)}{V_1 + V_2} = C_{\text{βάσης}}, \quad [\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}] = \frac{0,1 \cdot V_2}{V_1 + V_2} = [\text{CH}_3\text{NH}_3^+] = C_{\text{οξέος}}$$

(θεωρούμε ότι ισχύουν οι συνθήκες: $\frac{K_{\alpha(\text{CH}_3\text{NH}_3^+)}}{C_{\text{οξέος}}} \leq 10^{-2}$, $\frac{K_{\text{b}(\text{CH}_3\text{NH}_2)}}{C_{\text{βάσης}}} \leq 10^{-2}$)

$$\text{Henderson: } [\text{H}_3\text{O}^+] = K_{\alpha(\text{CH}_3\text{NH}_3^+)} \frac{C_{\text{οξέος}}}{C_{\text{βάσης}}} \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-10} \frac{\frac{0,1 \cdot V_2}{V_1 + V_2}}{\frac{0,1(2V_1 - V_2)}{V_1 + V_2}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 5 \cdot 10^{-10} = 10^{-10} \frac{0,1 \cdot V_2}{0,1(2V_1 - V_2)} \Rightarrow 5 = \frac{V_2}{2V_1 - V_2} \Rightarrow 10V_1 - 5V_2 = V_2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{V_1}{V_2} = \frac{3}{5}$$

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος